

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 1999-2000

14 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het taalgebruik van de stad Brussel en de weerslag ervan op haar situatie als hoofdstad van de federatie en op het communautaire evenwicht in de federatie België

Interpellatie van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over Brussel 2000

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Woensdag 14 juni 2000

VOORZITTER : De heer Luk Van Nieuwenhuyzen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.29 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het taalgebruik van de stad Brussel en de weerslag ervan op haar situatie als hoofdstad van de federatie en op het communautaire evenwicht in de federatie België

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over het taalgebruik van de stad Brussel en de weerslag ervan op haar situatie als hoofdstad van de federatie en op het communautaire evenwicht in de federatie België.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als ik tijd heb, kijk ik wel eens naar de televisie. Een maand geleden berichtte men over een groot incident in de Kamer. SP-volksvertegenwoordiger Bonte had een vraag gesteld over de brief die de schepen van Sport van de stad Brussel had verstuurd naar de organisatoren van een sportactiviteit in Brussel. De schepen had geschreven dat de aankondigingen bij voorkeur in het Frans moesten gebeuren, en dat was volgens de heer Bonte een probleem. De heer Bonte is van Vilvoorde. Het probleem is dan weggewuifd als een uitloper van Vilvoordse toestanden. In Brussel-stad komt er een alliantie van de VLD en de PRL. De heer Courtois, burgemeester van Vilvoorde, zou hen zo een loer willen draaien.

Normalerwijze zou VU&ID daarvan een zaak maken. Maar nu was het een SP'er, die niet echt bekend staat om zijn Vlaamsgezindheid, die dat deed. Hij is eerder federaal-Belgisch gezind. Ik heb daar niet op gereageerd, want het leek me een veeleer folkloristische aangelegenheid. Maar toen ik in *La Libre Belgique* van 13 mei daarover een artikel las, leek het geen folklore meer. Het antwoord op de vraag van de heer Bonte werd in de Kamer geformuleerd door de heer Louis Michel. Toen hij zijn antwoord had voorgelezen en terug naar zijn stoel liep, had hij gezegd, zodanig dat iedereen het kon horen : 'Verdomme, die Maingain, waarom schrijft hij een dwaze brief ? Als ik in Brussel schepen van Sport zou zijn, dan zou ik dat niet doen.'

De heer Mangain werd daarover ondervraagd. In de krant had men het over ruzie in het huishouden van PRL, FDF en MCC. Volgens de heer Mangain moest de heer Michel onverwacht antwoorden, en had hij geïmproviseerd. Tegen *La Libre Belgique* zei hij dat die uitnodiging om prioritair het Frans te gebruiken niet van hemzelf kwam, maar een beslissing was van het ganse college van de stad Brussel. Ook de burgemeester van Brussel, die zo goed Nederlands praat, staat daarachter. In *Le Soir* van dezelfde dag zei hij het nog scherper : 'Vieux de six ans, il résulte d'une décision de tout le collège bruxellois, sensibilisé sur ce point par Olivier Maingain.' Brussel is de hoofdstad van België. Alle officiële handelingen moeten in de twee talen gebeuren. In de mate van het mogelijke tracht men dat te doen. Maar hier beroept men zich op een beslissing van het college. Dit kan toch niet ? Ik ben Vlaams volksvertegenwoordiger. Ik kan me alleen maar tot de minister richten die bevoegd is voor de uitstraling van de Vlaamse taal.

Vandaag nog las ik in *Knack* een artikel over de rechters in Brussel. De Franstalige rechters van de rechtbank van eerste aanleg stellen dat het abnormaal is dat een rechter in een andere taal dan de

Van Vaerenbergh

zijn zou zetelen omdat hij de taalgevoeligheid ontbeert om een evenwichtig en genuanceerd oordeel uit te spreken in zaken waarbij niet zijn moedertaal wordt gesproken. Twee weken geleden heb ik voor het hof van beroep van Brussel een zaak in kortgeding gepleit. Ik vraag me echt af hoe het zit met de rechters daar. Hebben die goed begrepen wat ik hen heb verteld? Het zijn Franstaligen die wellicht een taalexamen hebben afgelegd. Maar men heeft me bepaalde vragen gesteld die me doen twifelen of de rechter wel alles goed had begrepen. In Knack lees ik dat de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie zegt dat 60 percent van de zaken Nederlandstalig zijn, en dat er slechts 50 percent Nederlandstalige rechters zijn. Daarom mogen er toch Franstalige rechters zetelen. Om als rechter bij het Hof van Cassatie te worden benoemd, moet men geen taalexamen hebben afgelegd. U herinnert zich nog wel die eentalig-Franse rechter in het Agusta-proces. Men benadert deze zaak dus met twee maten en twee gewichten. Franstaligen worden berecht in hun eigen taal; voor Nederlandstaligen is dat blijkbaar niet nodig.

Brussel is de hoofdstad van dit federaal land. In de kranten beweert men zelfs dat het om een collegebeslissing zou gaan die bijna zes jaar geleden werd genomen op vraag van de heer Maingain. Ik weet niet of dat waar is, want ik ben geen gemeenteraadslid en kan niet alle collegebeslissingen nakijken. Als bovendien klopt dat iedereen achter die beslissing staat, dan heb ik heel grote bedenkingen.

Daarom vraag ik aan de minister die bevoegd is voor de luister van onze taal, wat wij kunnen doen. Ik weet wel dat Brussel een aparte entiteit is, maar toch ben ik bezorgd. Ik weet ook dat niet iedereen wakker ligt van dergelijke problemen, maar ongeveer 8 percent van de mensen doet dat wel en klopt nu hard op tafel.

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik deel de bekommernis van de heer Van Vaerenbergh volledig. Het lijkt me trouwens eerder om een noodkreet dan om een vraag te gaan. Ik weet niet wat we kunnen doen. Het gaat trouwens niet over een eenmalig feit. Bij gelijkaardige feiten ontdekt men telkens weer de hand van de heer Maingain, maar blijkbaar wordt die door iedereen vastgehouden. Ik denk aan de beslissingen van het schepencollege van Brussel over het verbod voor het congres van de VVB op de Heizel, aan de Brusseldag van de BGJG, en aan Boterhammen in het Park. Om tegen dit alles in te gaan, zal op zijn minst gezorgd moeten worden voor de minimumvertegenwoordi-

ging van Vlamingen, ook in de Brusselse schepencolleges.

Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, natuurlijk heb ik navraag gedaan. Ik kan u ten eerste al verzekeren dat van deze afspraak zes jaar geleden geen sprake was. De heer De Rons die tot Vlaams schepen in Brussel werd verkozen via de lijst van CVP-VLD, heeft me het volgende verteld. Volgens hem klopt het dat het nieuwe college enkele jaren geleden heeft afgesproken om een aanbeveling te doen waardoor bij manifestaties wordt vermeden dat het Engels wordt gebruikt. De heer De Rons meldde dat het daardoor kwam dat er telkens in functie van de taal van de aanvrager van een manifestatie, zou worden benadrukt dat de taal, het Frans of het Nederlands, de voertaal moest zijn van de activiteiten.

Op zich is dit natuurlijk een mooie uitleg. Ik leer eruit dat er aan Franstalige zijde een immense angst bestaat voor het gebruik van het Engels. Deze fobie is niet nieuw. Sinds het voorval dat de heer Bonte heeft bekendgemaakt, zijn al diverse andere feiten aan het licht gekomen. De aanvraag in kwestie – ik meen voor een manifestatie op locatie in het Terkamerenbos – was dus geen alleenstaand feit. Ook Nederlandstalige aanvragers hebben een brief ontvangen van de heer Maingain waarin wordt gesteld om in elk geval het Frans te gebruiken. De heer Maingain maakt blijkbaar op een heel selectieve wijze gebruik van de collegebeslissing. Ik til erg zwaar aan deze zaak. De heer Van Vaerenbergh heeft er ook op gewezen dat die in strijd is met de taalvrede en met de taalwet in bestuurszaken. Dat klopt.

Mijnheer de voorzitter, ik deel uw bezorgdheid. Ik vraag me af hoe we het probleem kunnen aanpakken. De geldende bevoegdheids- en voogdijregeling voor Brusselse gemeenten en OCMW's inzake taalwetgeving is immers federale materie. Het administratief toezicht werd overgeheveld naar de Brusselse instanties. Bijgevolg is het nu een interne aangelegenheid van de Brusselse Hoofdstedelijke regering. Ik ben als lid van de Vlaamse regering of van de Vlaamse Gemeenschap dus geen betrokken partij.

Ik heb de zaak bekendgemaakt aan mijn collega's van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en verwacht dat die maatregelen zullen nemen. Ik kan daarnaast ook een zoveelste brief schrijven aan de burgemeester. Hij heeft me in elk geval kenbaar gemaakt dat hij alles in het werk wil stellen om de

Anciaux

tweetaligheid in Brussel op een correcte manier toe te passen. Ik geloof hem wel, maar tussen zijn woorden en zijn daden bestaat een immens verschil. Hij heeft er blijkbaar geen probleem mee om de heer Maingain op de tweede plaats van zijn lijst te zetten. Ik vind ook dat de andere Franstalige partijen verantwoordelijkheid dragen, net als schepenen De Rons. Ik merk bovendien dat de meerderheid en andere Vlaamse partijen weinig of niet reageren. Jammer genoeg zitten we niet meer in die gemeenteraad, anders zou ik er een rel rond schoppen.

Wat kunnen we nu doen? Ik heb u al gezegd dat ik een interministeriële conferentie wil samenroepen over de naleving van de taalwetgeving. Die wordt voorbereid door de administratie. Ik heb het recht die conferentie samen te roepen. Dat zal een sterk politiek signaal zijn.

Als mij een nieuw feit ter ore komt, zal ik een klacht indienen. Daarvoor moet ik het nieuwe feit binnen de zestig dagen kennen. De feiten die men mij na het voorval bekendmaakte, dateerden van daarvoor. De brief die een Nederlandstalige kreeg van de heer Maingain om Frans te gebruiken dateerde van daarvoor. Er zijn nog andere feiten. De voorzitter heeft er enkele opgesomd.

Ik heb gereageerd op de beslissing van het college over 'Boterhammen in het Park'. Ik heb dat niet openbaar gemaakt. Volgens juristen waren alleen rechtstreeks betrokkenen gerechtigd om een vernietiging aan te vragen. De Ancienne Belgique moest dus een geding aanspannen, maar was daar niet toe bereid omdat ze voor heel wat activiteiten afhankelijk zijn van datzelfde stadsbestuur. Ik kan goed begrijpen dat ze bezwijken onder die druk. Daarom is er verder niets gebeurd. In verband met de geluidshinder en voor hun nieuwe reeks 'Boterhammen in de stad' bijvoorbeeld zijn ze afhankelijk van de stad.

Alle Vlaamse partijen moeten aan hetzelfde zeel trekken. We moeten van de Franstaligen respect eisen voor alles wat met taalwetgeving en -grens te maken heeft. Gisteren heeft zowel het Vlaams Blok als de CVP mij aangevallen op mijn vraag om naleving van de taalwetgeving. Dat zou volgens hen nogal banaal geweest zijn omdat de taalgrens al lang vastligt. De consequenties blijven echter vergaand. De taalwetgeving heeft te maken met de uitdoving van de faciliteiten, met de horizontale splitsing van het kiesarrondissement, met de voorgedijregeling op de gemeenten, ook in het Brussels

Gewest, met de situatie van de Vlamingen in de gemeenten, met de gegarandeerde vertegenwoordiging in het schepencollege, met de overheveling van een aantal gemeenschapsbevoegdheden van die gemeenten naar de gemeenschapscommissies, met de nog op te splitsen biculturele instellingen. Ik zou die hele kwestie niet banaliseren. We zijn immens gevoelig op dit vlak. De Vlaamse Gemeenschap is absoluut vragende partij voor een definitieve regeling. Dat is mijn demarche geweest. Dat is niet terugkrabbelen, dat is zeer offensief bedoeld.

Dit vereist vanzelfsprekend onderhandelingen met andere gemeenschappen. Ik zal mijn verantwoordelijkheid nemen als ik op de hoogte ben van die feiten. Ik zal op basis van het onderzoek en het dossier deze materie in een algemeen daglicht aan kaarten tijdens een interministeriële conferentie.

De burgemeester en de heer De Rons zeggen vaak dat er een groot verschil is tussen het optreden van de heer Maingain als schepenen en als partijvoorzitter. De herverkiezing van de heer Maingain tot FDF-voorzitter laat er geen twijfel over bestaan dat het FDF vasthoudt aan zijn traditioneel discours en nog niet aan bekrompen anti-Vlaams racisme heeft ingeboet. Het laat geen gelegenheid voorbijgaan om te verkondigen dat Brussel een Franstalige stad is die het best gezuiverd wordt van elke Vlaamse aanwezigheid. Ik vind dat er weinig verschil te merken valt tussen het discours van de heer Maingain als schepenen en als partijvoorzitter. Ik zal de nodige waakzaamheid aan de dag blijven leggen om de positie van het Nederlands in Brussel te blijven verdedigen met de schamele middelen die ik op dit ogenblik heb.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : We hebben op dit ogenblik dus zeer weinig middelen om concreet op te treden. Ik ben gelukkig met het initiatief van de minister om een interministeriële conferentie samen te roepen. Ik ben eveneens gelukkig met zijn standpunt waar hij de vorige minister van Brusselse Aangelegenheden bijtreedt en het FDF een racistische partij noemt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over Brussel 2000

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbossche tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over Brussel 2000.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, mijn interpellatie gaat over de financiële toestand van Brussel 2000. Begin mei werden we via de media wat overdonderd door berichten over de financiële toestand. Ik zou het graag 'Brussel 2000, een wonder' noemen. Het is toch een wonder dat dat functioneert, als men ziet wie daar allemaal rond de tafel zit ? Dat is een enorme verrassing op zich.

Het functioneren van Brussel 2000 moet vooral worden afgemeten aan het financieel beheer. Ik heb de indruk dat Brussel 2000 vooral functioneert omdat nonchalant wordt omgegaan met de financiële middelen. Er wordt niet toegezien op de toewijzing van de middelen aan derden, aan project-initiatiefnemers of de eigen projecten.

Een goede wind deed een financieel verslag van Brussel 2000 van 14 maart 2000 op mijn bureau belanden. Dat is amper drie maanden na de start. Toen al werd een negatief saldo van 102,9 miljoen frank vastgesteld. Men weet dat aan de lagere inkomsten van de overheid. Ik moest even slikken toen ik dat las. Doorgaans zijn de middelen die men van de overheid ontvangt een zekere factor. Het verslag had het over minder inkomsten van de internationale instellingen. Daar heb ik dezelfde bedenking bij. Er waren minder inkomsten dan vooropgesteld van de sponsoring, met name 48 miljoen frank. Het tekort van het openingsweekend bedroeg 8,5 miljoen frank, en het tekort van het Centrum 2000, het Vanderborghtcentrum, 17 miljoen frank.

Op de raad van beheer werd een besparingsplan voorgesteld, dat – sta me toe – ook een lachertje is. Men wil bijkomend BTW recupereren. Men moet mij eens uitleggen hoe men dat wil doen. Men schrijft zomaar een post in en plakt er 30 miljoen frank op. Men wil besparen op de programmatie voor 34,5 miljoen frank, op de loonkosten voor 7,5 miljoen frank. Men moet me eens uitleggen hoe dat in zijn werk gaat nu de contracten al lang afge-

sloten zijn. Men wil besparen op de overheadkosten voor 9,6 miljoen frank. De intendant wordt belast met het zoeken naar bijkomende middelen voor 21,3 miljoen frank.

Men noemt een aantal risico's als verklaring, met name de project sponsoring, geen definitieve akkoorden met de BTW-administratie. Men vreest voor extra intresten voor de leningen. Men verkeert in de grootste onzekerheid over de inkomsten uit de eigen projecten.

Als knelpunten noemt het verslag het overschatten van de sponsoring, de toelage van de Europese Gemeenschap en het ondoorzichtig beheer van de eigen projecten die heel wat financiële risico's inhouden. Veel van die financiële problemen zijn te wijten aan een zeer gebrekkige communicatie tussen het inhoudelijk en het zakelijk leidinggevend kader.

Men noemt het negatieve saldo van de eigen projecten een verrassing. Voor het Carrousel op de Zavel bijvoorbeeld heeft men zich vergist voor 35 miljoen frank. Dat werd dus in maart al vastgesteld, terwijl het nu onlangs pas plaatsvond ! Het Centrum 2000 was oorspronkelijk een project van de stad Brussel en werd doorgeschoven naar Brussel 2000. Het totale budget bedroeg 70 miljoen frank, maar de 47 miljoen frank exploitatiekosten vormen een probleem want de recette van de cafetaria werd overschat. Ik ben er met mijn echtgenote geweest om iets te drinken. We zaten daar moederziel alleen ! Het ideale kader voor foto's in de reeks 'eenzaamheid'. Brussel telt veel gezellige cafés, ik weet nog altijd niet waarom dat centrum zonodig moest.

De voorzitter van het auditcomité, de heer De Neef, zei : 'Il n'est pas trop tard mais il est grand temps, tous les signaux sont au rouge.' Dat betekent dus groot alarm. Naar aanleiding van deze uitspraak zijn nog een aantal mensen berekeningen beginnen maken. Ik heb hier de detailberekening van alles wat is misgelopen. Ik zou hier twee punten willen bespreken : de programmatie en de financiering ervan.

Over de programmatie kunnen we lang discussiëren. Brussel 2000 heeft onlangs een succes geboekt in de straten van Brussel. Ere wie ere toekomt, het was een leuke bedoening, een warme omarming van de stad. Andere initiatieven trekken helemaal geen volk, laat staan dat ze enige betrokkenheid teweegbrengen. De inwoners van de stad hebben er zelfs geen kennis van, mensen van buiten de stad weten natuurlijk helemaal niet waar het om gaat.

Vandenbossche

Wie wordt het kind van de rekening, van de herbudgettering ? Wie zal de gebroken potten betalen ? Bent u als minister betrokken bij de strategie van de raad van bestuur ? Hebt u directieven gegeven, een oriëntatie omtrent de inlevering ?

Verder kan men zich afvragen of een communautair evenwicht is ingebouwd. De stad Brussel heeft een aantal projecten verkocht aan de VZW Brussel 2000. Zullen Vlaamse projecten en initiatieven die beter aan onze bekommernissen beantwoorden, daar niet sterk onder lijden ? Wat zijn de gevolgen voor Brussel 2000 als bepaalde beslissingen onbillijk zouden zijn ?

Bij wijze van besluit vrees ik dat het verhaal van Antwerpen '93 zich zal herhalen. Antwerpen '93 heeft een enorme ontwikkeling gekend in de periode april-mei-juni. Maar nadien is er een vrij snelle en geruisloze afbouw gebeurd. Dat leidde ertoe dat heel wat KMO's daaraan een enorme kater hebben overgehouden. Ik denk dan onder meer aan de activiteiten die aan de kaaien waren georganiseerd. Dat leidde tot zware verliezen en faillissementen. Men bleef met een enorme financiële kater zitten. Is het niet nodig dat men vandaag optreedt ? Men moet het project niet in vraag stellen. Maar is het niet de hoogste tijd dat er wordt opgetreden, zoals ook de voorzitter van de auditcommissie stelt ? Er moet een ernstig management komen dat de zakelijke en inhoudelijke aspecten beter op elkaar afstemt, het financiële luik beter beheert en vooral de communicatie anders aanpakt. De projecten zijn soms echt wel goed. Als politicus ken ik natuurlijk de initiatieven. Maar als inwoner van deze stad verneem ik vrijwel niets over de initiatieven. Het project ontsnapt dus in zeer grote mate aan de aandacht van de bevolking. Dat betekent natuurlijk dat er ook veel inkomsten teloorgaan.

Ik kijk uit naar uw antwoord. Ik beschouw mijn interpellatie vooral als een signaal aan het adres van de Vlaamse regering en Brussel 2000. Ik wil dat men verhindert dat we met een kater blijven zitten. Ik eindig dan ook met de retorische vraag : haalt Brussel 2000 wel 2001 ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, hoewel ik de problemen van Brussel 2000 zeker niet zal ontkennen, wil ik er wel op wijzen dat de negatieve persberichten niet de hoofdtoon vormen van de berichtgeving over Brussel 2000 in de media. Zo is de teneur van de weke-

lijkse bijdragen over het cultuurjaar in Brussel Deze Week bijzonder positief. Het persdossier toont aan dat ook de andere kranten helemaal niet zo negatief staan ten aanzien van het programma van Brussel 2000 als men uit de interpellatie zou kunnen opmaken. In de interpellatie worden drie verschillende aspecten behandeld : de inhoud van de programmering, de participatie van de Vlamingen en de financiële problemen. Ik wens deze drie aspecten niet door elkaar te haspelen en zal er dan ook afzonderlijk op ingaan.

Wat de inhoud van de programmering betreft, wijkt mijn analyse enigszins af van de benadering van de interpellant. Van bij de aanvang heeft de ploeg van Brussel 2000 ervoor geopteerd om geen artistiek megafestival op poten te zetten, maar vooral in te spelen op de stedelijke dynamiek. Vandaar de keuze voor projecten zoals de herwaardering van de Kunstberg, waaraan de Koning Boudevijnstichting en de Brusselse architectuurscholen deelnemen ; het stedelijk kunstencentrum Recyclart in het station Kapellenkerk ; het project Crossing Brussels van de VUB waarbij artistieke projecten worden gerealiseerd in de verarmde buurten ; het stedelijk dansproject Bal Moderne ; de diverse ateliers en workshops ; enzovoorts. Sommigen bestempelen dit als elitaire projecten. Ik noem ze liever stedelijke projecten met een hoog experimenteel en multicultureel gehalte. Het adjectief 'elitair' past volgens mij beter bij de glitterprojecten van een bepaalde francofone 'elite' waarvan er enkele in het programma zijn geslopen, zoals "Le Grand Carrousel du Sablon". De goedkoopste plaatsen voor dat spektakel kosten 950 frank.

De interpellant is van mening dat de negentien Brusselse gemeenten onvoldoende aan bod komen. Ik wil dit relativeren. Twee van de centrale projecten van Brussel 2000, de Zinnekeparade en het Bal Moderne, steunen op de betrokkenheid van de verschillende Brusselse gemeenten bij het project. Als we dit vergelijken met het programma van Antwerpen '93 waarbij de betrokkenheid van de deelgemeenten vrijwel nihil was, dan is de lokale inbreng in Brussel 2000 toch niet gering.

Dit wil niet zeggen dat ik geen kritische bedenkingen heb bij het programma van Brussel 2000. Zo heb ik persoonlijk veel meer problemen met de te grote fragmentatie en de te geringe zichtbaarheid van de 350 projecten. Er zitten sterke elementen in het programma. Maar voor een groot deel van de projecten lijkt Brussel 2000 eerder op een doorgeefluik van subsidies voor initiatieven, die hoe dan ook zouden zijn gerealiseerd.

Anciaux

Wat de Vlaamse betrokkenheid betreft, vind ik het beeld dat wordt opgehangen door de interpellant al te somber. Ik zou me ervanaf kunnen maken met een verwijzing naar sommige Franstalige kranten die Brussel 2000 als een Vlaams project afschilderen. Dergelijke stemmingmakerij is natuurlijk bespottelijk. Anderzijds heeft het ook geen zin te ontkennen dat er meer Franstalige dan Nederlandstalige projecten in het programma zitten. De meeste projecten zijn tweetalig, maar die worden door een bepaald deel van de francophonie nog altijd beschouwd als Vlaamse projecten.

De Vlaamse inbreng in het programma van Brussel 2000 is reëel. Maar er is een probleem van zichtbaarheid. Het Groot Beschrijf was dit jaar een enorm succes: een schitterend programma en meer dan zesduizend deelnemers. Maar wie weet dat dit in grote mate mogelijk is gemaakt door de inbreng van 3,5 miljoen frank van Brussel 2000 en de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap? En wie weet dat dankzij de steun van Brussel 2000 in zes Vlaamse scholen gedurende een heel jaar kunstenaars met kinderen aan het werk zijn om het project Vlaggen en Wimpels te realiseren? De kinderen, de leerkrachten en de ouders weten het. Misschien weet ook de hele buurt dat, want dat is één van de doelstellingen van het project. Maar het grote publiek is er niet van op de hoogte. Van bij de aanvang hebben de heer Robert Palmer en zijn ploeg ervoor gekozen om vooral kleinschalig en in de diepte te werken. Dat lijkt me een zinvolle optie. Maar voor het imago van de hoofdstad is ook de communicatie met het brede publiek essentieel, en dat is nu juist een van de grote zwakheden van Brussel 2000.

De heer Vandebossche wil weten of we reeds enig zicht hebben op de Vlaamse belangstelling voor Brussel 2000. Ik denk dat we op dat vlak nogal gerust kunnen zijn. Naar aanleiding van een interpellatie van de heer Lootens-Stael heb ik dat vorige week ook al gezegd. Vele waarnemers en journalisten hebben gewezen op de massale Vlaamse aanwezigheid op het openingsweekend. Op het intranet van de Vlaamse administratie boden wij tweehonderd cultuurwaardebons van de VGC aan voor het openingsweekend. Op nauwelijks drie dagen waren deze allemaal de deur uit. Een ander voorbeeld dat aangeeft dat de belangstelling in Vlaanderen voor Brussel niet moet worden onderschat: aan de leraarsdagen van Klasse in het kader van Brussel 2000 in april namen maar liefst 3.000 leerkrachten deel. Vermits de praktijk leert dat er zich een multiplificeffect van minimum 50 percent

zal voordoen, kunnen we veronderstellen dat dankzij de leraarsdagen binnen het jaar ongeveer 1.500 Vlaamse klassen een bezoek zullen brengen aan Brussel. Dat is niet onaanzienlijk.

Het ABC-project van Bronks, een interactief kindermuseum in het Vanderborchtgebouw, kon dit reeds ondervinden. Het staat er nu drie maanden, en was steeds volgeboekt. Tijdens het weekend van 27 en 28 mei zijn duizenden Vlamingen naar de hoofdstad afgezakt, en dit niet alleen voor de Zinnekeparade en de Jazz Marathon, maar ook voor de avond van Studio Brussel in het Vanderborchtgebouw.

Zoals de interpellant heb ook ik klachten gehoord van de Vlaamse verenigingen en instellingen over een gebrekkige communicatie en slechte afspraken met Brussel 2000. In vele gevallen waren deze klachten terecht. Bij een megaproject als Brussel 2000, dat door zijn meertaligheid en verschillende overheden hoe dan ook complex en moeilijk hanteerbaar is, hangt echter ook zeer veel af van de wil en het doorzettingsvermogen van de indieners van een project. Sommigen laten zich volgens mij al te gemakkelijk in een slachtofferrol duwen.

Een goed voorbeeld dat het anders kan, is het gemeenschapscentrum De Zeyp in Ganshoren. Ook deze mensen hadden met de moeilijke communicatie af te rekenen. Uiteindelijk zijn ze erin geslaagd met maar liefst vier projecten aan het officiële programma van Brussel 2000 deel te nemen. Er is een kunstproject met twee Schotse 'artists in residence' binnen het project Citysens, een atelier van de Zinnekeparade, medewerking aan de fototentoonstelling 'Uitnodiging aan een stad', en tenslotte de Ganshoreense versie van het 'Bal Moderne'. De Zeyp is daarenboven de motor van het project Shortcut Brussels, waarbij een honderdtal cultuuranimatoren uit heel Europa in juni Brussel zullen bezoeken.

Ik kom nu bij de financiële problemen van Brussel 2000. De heer Vandebossche heeft hier terecht een aantal onrustwekkende cijfers aangehaald. Alhoewel een aantal van die cijfers foutief blijkt te zijn, kan niet worden ontkend dat Brussel 2000 met zeer ernstige financiële problemen te kampen heeft. Een deel van de geciteerde cijfers zijn trouwens juist.

Tijdens de raad van bestuur van 14 maart 2000 van de VZW Brussel 2000 werd melding gemaakt van een negatief saldo van 102,9 miljoen frank op de globale begroting van 1,24 miljard frank. Dit deficit is vooral te wijten aan minder inkomsten van de

Anciaux

sponsors en minder inkomsten van de Europese Unie, en tekorten op een aantal eigen projecten zoals het Vanderborghcentrum. Tekorten op andere eigen projecten, zoals het openingsweekend, werden door de programmatoren zelf goedge maakt door op voorhand te besparen op de eigen werkmiddelen.

De raad van bestuur keurde een besparingsplan goed voor een bedrag van 81,6 miljoen frank. Hierin zat een bedrag van 34,5 miljoen frank voor besparingen op de projecten. 30 miljoen frank hoopte men te recupereren via de BTW, wat intussen werd toegezegd door de belastingsadministratie. In totaal werd bij 45 projecten een gedeelte van of het volledige bedrag van de bijdrage van Brussel 2000 geschrapt. Bij de selectie van deze gereduceerde of geannuleerde projecten werd gekeken naar de slaagkansen van het project, de bijkomende inkomsten en het eventueel ontbreken van een gedetailleerd budget.

Bij de gereduceerde of geannuleerde projecten zijn er slechts enkele Nederlandstalige projecten, maar daarom is het niet minder pijnlijk. Zo werd een kinderproject van het buurthuis Chambéry in Etterbeek geannuleerd, maar ik heb vernomen dat dat ook zonder de inbreng van Brussel 2000 zal worden gerealiseerd. De VUB zag de bijdrage voor het wetenschapspaviljoen met 1,5 miljoen frank en voor Crossing Brussels met 2,6 miljoen frank verminderd worden. Het Kaaithheater moest 500.000 frank voor een theaterproject inleveren.

Tijdens de raad van beheer van 14 maart werd ook meegedeeld dat 30 miljoen frank van de sponsorinkomsten nog onzeker was. Ondertussen blijkt het om 40 miljoen frank te gaan. Een bijkomend besparingsplan zal daarom later vandaag aan de raad van beheer worden voorgelegd. Opnieuw zal een bedrag van 42 miljoen frank bespaard worden op de projecten. In totaal zal dus ongeveer 10 percent van het oorspronkelijk bedrag voor de programmering worden geschrapt. Hiermee staat of valt het cultuurjaar niet, maar het is wel allesbehalve prettig voor de betrokken initiatiefnemers.

Dit doet ook het imago van Brussel 2000 voor de zoveelste keer geen goed. Over welke projecten het straks zal gaan, kan ik nog niet zeggen, maar volgens mijn bronnen zou de beslissing wel eens kwaad bloed kunnen zetten bij de Franstalige overheden. Het is evident dat ook de Vlaamse regering, via haar vertegenwoordigers in de raad van beheer van de VZW Brussel 2000 – de heer Weckx verte-

genwoordigt mij -, nauwlettend zal toezien op de selectie van de projecten die moeten sneuvelen. Enkel projecten waarvan de kwaliteit of de financiële structuur twijfelachtig zijn, mogen hierbij ter discussie worden gesteld.

Met het bijkomend besparingsplan moeten de problemen normaal gesproken van de baan zijn, ware het niet dat er nog één flinke adder onder het gras zit : de Grote Carrousel op de Zavel. Dit openluchtsppektakel met veel paarden en harnassen was aanvankelijk een project van de ASBL 'Printemps du Sablon', maar werd op aandringen van de stad Brussel overgenomen door Brussel 2000. Alhoewel het om een project gaat met een kost van ruim 75 miljoen frank, werd in de uitgavenbegroting van Brussel 2000 maar een bijdrage van 1 miljoen frank ingeschreven. In werkelijkheid draagt Brussel 2000 het volledige financiële risico. De geraamde inkomsten van de ticketverkoop lijken ruim overschat : 34 miljoen frank verkoop en 35 miljoen frank all in-packages aan 9000 frank per stuk voor de bedrijven. Op één week van het begin van de voorstellingen waren nog maar voor 15 miljoen frank tickets verkocht. Het verlies zal dus waarschijnlijk oplopen tot 40 miljoen frank.

Op de vraag welke houding de Vlaamse regering kan innemen, wil ik in de eerste plaats antwoorden dat de Vlaamse vertegenwoordigers in de raad van beheer en in het auditcomité, steeds een kordate houding hebben aangenomen, zowel in het verdedigen van de artistieke autonomie van het programmeringsteam als in het afdwingen van een gezondmaking van de financiën. Dat kan trouwens niet van alle andere deelnemende overheden gezegd worden. Ik herinner aan de problemen met de bijdragen. De Franse Gemeenschap heeft vorig jaar een inhaaloperatie gedaan, maar komt nog lang niet aan de beloofde 162 miljoen frank. Het bedrag van de Vlaamse Gemeenschap daarentegen is volledig in betaling gesteld.

Ik begrijp de oproep van de interpellant om een crisismanager aan te stellen, maar ik denk niet dat dat een goede oplossing is. Na de strubbelingen van twee jaar geleden waarbij onder meer Bernard Focroulle en Hugo De Greef van het toneel verdwenen, werd een zakelijk manager aangetrokken die haar pluimen al had verdiend bij verschillende grote bedrijven waaronder Sabena. Zij heeft echter niets kunnen verhelpen aan de financiële problemen waarvoor we nu staan. Integendeel zelfs, het feit dat de zakelijk manager zich niet kon vinden in het inhoudelijk concept van het programma met alle communicatiestoornissen vanden als gevolg, is wellicht één van de grote oorzaken van de huidige

Anciaux

problemen Een crisismanager lijkt mij ook overbodig nu de financiële coördinator, die de taken van de zakelijk manager heeft overgenomen, bewezen heeft bijzonder competent te zijn.

Indien het tweede besparingsplan door de raad van beheer wordt goedgekeurd, ga ik ervan uit dat het tekort op de begroting van Brussel 2000 grotendeels zal zijn weggewerkt. Ik kan en zal echter niet aanvaarden dat de VZW Brussel 2000 moet opdraaien voor het deficit van de Grote Carrousel. Dit project is buiten de goedgekeurde begroting om in het programma van het cultuurjaar binnengesloten. Het heeft niets te maken met het gewone tekort van Brussel 2000, en moet dan ook volledig afzonderlijk worden behandeld. Diegenen die verantwoordelijk zijn voor het financiële debacle van deze paardenshow, moeten er zelf maar voor opdraaien. Ik zal de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in de VZW uitdrukkelijk vragen dit standpunt in te nemen. Indien nodig, zal ik dat ook aan de Vlaamse regering voorleggen

Ik denk dat uit mijn antwoord voldoende blijkt dat ik de bezorgdheid van de interpellant deel, en ook al mijn invloed zal aanwenden om te helpen vermijden dat Brussel 2000 met een miljoenedeficit moet afsluiten. Ik wil besluiten met een positieve oproep. Toen de kandidatuur van Brussel als Europese cultuurstad werd goedgekeurd, wist iedereen dat dit geen eenvoudig project zou worden. Er is niet alleen de handicap dat in dit millenniumjaar negen steden de titel van Europese cultuurstad mogen dragen, maar er is ook de moeilijke beheersstructuur van Brussel 2000, waarbij maar liefst negen overheden betrokken zijn. Niemand heeft ooit verwacht dat alles vanzelf zou gaan. Brussel 2000 heeft inderdaad al vele crisissen en crisisjes gekend, en is ze tot nu toe allemaal min of meer te boven gekomen.

'Laat ons ophouden met zeuren', schreef één van de Vlaamse coördinatoren van de Zinnekeparade onlangs in een open brief. Ik denk dat hij gelijk heeft. We mogen de problemen, zeker de financiële, niet uit de weg gaan, maar we zullen ze ook niet oplossen door doembeelden de wereld in te sturen. Laat ons ook de vele positieve en creatieve projecten van Brussel 2000 in beeld brengen. Brussel 2000 is een kans om met alle gemeenschappen samen aan de stedelijke en culturele dynamiek van de hoofdstad te werken. Dat is niet alleen goed voor Brussel maar ook voor Vlaanderen.

Ook ik vond de Zinnekeparade een heel positief project. De betrokkenheid van de vele groepen was groot, en ook de Vlaamse verenigingen hebben aan de optocht meegewerkt. De Zinnekeparade behoort dan ook tot de mooie zaken die ons niet meer kunnen worden afgenomen, maar ook ik vrees dat Brussel 2000 nu over haar hoogtepunt heen is.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de minister, u bent terecht mild voor de programmatie. In mijn interpellatie heb ik die bewust niet in vraag gesteld. Ik heb de nadruk gelegd op het probleem van de communicatie met de bevolking.

De cijfers over de financiële toestand die u meedeelde, maken me echter nog meer ongerust dan voor ik aan mijn vraag begon. U beschikt blijkbaar voor meer recente gegevens. Als 40 miljoen frank van de Grote Carrousel op de Zavel bij de bestaande kosten moet worden gevoegd, dan krijgen we met enorme problemen te kampen. Ik stel dan ook voor om dit dossier te behandelen tijdens onze eerste vergadering in oktober. Op dat ogenblik zullen we de evolutie van de financiële toestand onder de loep moeten nemen.

In het besparingsplan van maart staat volgens mij veel onzin. Vele maatregelen kunnen in de praktijk immers niet worden toegepast. Het zijn boekhoudkundige vermeldingen die wel goed ogen, maar niets opleveren. Ik hoop dat we niet aan doemdenkerij moeten doen, maar ik vrees dat alle positieve effecten in één beweging kunnen worden weggeveegd als in oktober of november blijkt dat de zaak financieel niet haalbaar is.

Bovendien deelde u mee dat de Franse Gemeenschap haar financiële verbintenissen niet is nagekomen. Ik herinner me dat ik een interpellatie hield over deze aangelegenheid en dat u me toen geruststelde. Ik stel voor om dit alles te onderzoeken bij het begin van het nieuwe parlementaire jaar.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Vandenbossche, toen u een interpellatie hield over het nakomen van de financiële verplichtingen door de Franse Gemeenschap, was er geen probleem. We hebben uitgevoerd wat we hadden afgesproken : we hebben in 1999 niet betaald zolang het saldo van 1997 niet werd betaald door de Franse Gemeenschap. In 1998 werd niet in een betaling voorzien. In 1999 was het bedrag nog niet betaald. Ik beschik nog niet over de laatste gegevens, maar ik heb vernomen dat de Frans Gemeenschap opnieuw achterstaat. De laatste bijdrage van 1999 zou nog niet zijn betaald. Ik houd de zaak in het oog. Ik zal niet aan-

Anciaux

vaarden dat Brussel 2000 opdraait voor het prestige-project van de Grote Carrousel.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.25 uur.*
